

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปใน *ทางสายกลาง* โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ศาสตร์พระราชานโยบาย “พอเพียง” สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

20 ปีแห่งการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ 20 ปีแห่งเส้นทางการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทยให้สมดุล คู่ขนานไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็น 20 ปีที่พิสูจน์แล้วว่า ไม่ว่าจะเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบรุนแรงไปทั่วทุกพื้นที่ในโลก ประเทศไทยยังคงมี “ภูมิคุ้มกัน” จากแนวคิดของ ความพอเพียง และสมดุล ที่ทำให้คนในชาติก้าวผ่านทุกวิกฤต และประชาชนเดินทางขับเคลื่อนประเทศไทยต่อไปได้ในทุกมิติ



พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกลุ่มประเทศ G77 มีโอกาสได้ต้อนรับผู้แทนของประเทศสมาชิกที่เดินทางมายังประเทศไทยในการประชุม SEP in Business: A G-77 Forum on the Implementation of Sustainable Development Goals จัดขึ้นในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายนที่ผ่านมา โดยนายกรัฐมนตรีแสดงความพร้อมของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพ สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือจากทุกประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs: Sustainable Development Goals ตามมติแห่งองค์การสหประชาชาติเกิดผลขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยนายกรัฐมนตรีเห็นว่า การเสริมสร้างความร่วมมือกันในทุกระดับ ตั้งแต่การมีความคิดที่มุ่งพัฒนาอย่างยั่งยืนในการระดับครอบครัว องค์กร สังคม ระดับประเทศ และระดับนานาชาติจะเป็นฐานสำคัญของความสัมฤทธิ์ผลในการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ดังกล่าว และทุกฝ่าย ทุกประเทศจะต้องทำงานร่วมกันเดินทางไปพร้อมกันโดยไม่ทิ้งใครไว้เบื้องหลัง

“ภาคเอกชนเองก็มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ เพราะการลงทุนของภาคเอกชนต่อจีดีพี นั้นเป็นสัดส่วนที่สูงมาก อีกทั้งธุรกิจเอกชนมีผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในวงกว้าง ภาคเอกชนจึงควรเป็นแบบอย่าง และขับเคลื่อนการเติบโตของธุรกิจบนพื้นฐานแห่งความยั่งยืน”

ดร.ประสาร ไตรรัตน์วรกุล อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยและกรรมการมูลนิธิมั่นพัฒนา กล่าว



ว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ Sufficiency Economy Philosophy (SEP) เป็นหลักปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานให้กับคนไทยเพื่อเป็นหลักคิดในการใช้ชีวิต ที่สำคัญ สามารถประยุกต์ใช้ได้กับคนทุกระดับ ทุกบทบาทในสังคม อย่างไรก็ตาม ใดก็ตามที่ผ่านมามีความเข้าใจผิดว่า หลักการนี้เหมาะสำหรับประชาชนเพียงบางกลุ่มเท่านั้นหรือไม่เหมาะกับโลกธุรกิจ

ดร.ประสาร กล่าวต่อว่า ภายหลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม 2540 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาให้กับประเทศ ซึ่งมีความตอนหนึ่งว่า

“...การเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่าอุ้มชูตนเองได้ให้มีพอเพียงกับตนเอง ...” การพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมาช่วยยกระดับประเทศไทย จากประเทศที่ยากจนที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาคจนกลายเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลาง นับเป็นผลการพัฒนาที่น่าพึงพอใจหากมองในมุมนี้ ดร.ประสาร กล่าว

ดร.ประสาร เน้นว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้คัดค้านแนวคิดการสร้างความสำเร็จเติบโต แต่ก็ไม่ได้มุ่งสนับสนุนการพัฒนาที่เน้นแต่การเติบโตมากๆ โดยไม่คำนึงถึงสิ่งอื่น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ มีความเท่าเทียม และมีความยั่งยืน คือปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อความก้าวหน้าของประเทศไทยในระยะยาว

หัวใจของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือ แนวคิด “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ซึ่งอยู่ในความสนใจของธุรกิจทั่วโลก ในปัจจุบันผู้บริหารในภาคธุรกิจไม่สามารถคำนึงถึงเฉพาะผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น แต่ต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในสังคม รวมทั้งสามารถที่จะคืนกำไรสู่สาธารณะ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า แนวคิดนี้เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่จะช่วยให้ธุรกิจสามารถครองใจผู้บริโภคหรือประชาชนในวงกว้างได้ ดร.ประสาร กล่าว

นายมาชาเรีย คาเมา ประธานร่วมคณะทำงานแห่งสมัชชาสหประชาชาติว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (17 SDGs) เอกอัครราชทูตถาวรประเทศเคนยา ประจำสหประชาชาติ กล่าวชื่นชมการทำงาน ของประเทศไทยในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น กรอบสำหรับกระบวนการพัฒนาในด้านต่างๆ สู่ความยั่งยืน พร้อมทั้งชื่นชมหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และมูลนิธิมัน พัฒนา ในการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อขยายผลหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ไม่ใช่เพียงแต่ในประเทศไทย แต่ยังส่งต่อหลักแห่งความพอดีนี้ไปสู่นานาชาติ ด้วย



“หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสะท้อนภาพสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นกระจกอีกด้านหนึ่งของสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกในศตวรรษที่ผ่านมา เราว่าการพัฒนาเศรษฐกิจในศตวรรษที่แล้ว เป้าหมายคือเป็นไปเพื่อที่จะสร้างความรุ่งโรจน์ของผลผลิต ของความมั่งคั่ง สุดท้ายมันไม่ได้เป็นตามที่หวัง เมื่อเราเห็นการล้มพังของเศรษฐกิจจะลอกแล้ว ะลอกแล้ว เห็นวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงจากความล้มเหลวด้านการพัฒนา

เศรษฐกิจ เพราะทุกแนวคิด ทุกกลยุทธ์ และนโยบายที่ลงมือทำ ไม่ได้คิดคำนึงถึงเรื่องความยั่งยืน”
เอกอัครราชทูตถาวรประเทศเคนยา ประจำสหประชาชาติกล่าว

“ประเทศไทยโชคดีที่มีผู้นำที่ดี ที่มอบหลัก และแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอย่างพอเพียง เป็นหลัก
ปรัชญาที่ทำให้คนไทยมีทิศทางในการคิด และพัฒนาประเทศ และมองไปที่เป้าหมายปลายทางที่มีความมั่นคง
และยั่งยืน ประเทศไทยจึงสามารถกอบกู้ และก้าวผ่านวิกฤตการณ์ต่างๆมาได้ครั้งแล้วครั้งเล่า ซึ่งเป็น
ความสำเร็จของคนไทย ของภาคธุรกิจ และรัฐบาลไทยในการรู้จักวิธีลงมือทำ ที่ทำให้เห็นผลเกิดเป็นรูปธรรม”

เอกอัครราชทูตถาวรประเทศเคนยา ประจำสหประชาชาติ ยังเน้นย้ำความสำคัญ และความจำเป็นที่
ภาคเอกชนควรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ โดยให้ยึดแบบอย่างจากองค์กรเอกชนใน
ประเทศไทยที่ได้ลงมือทำและเห็นผลเป็นรูปธรรมแล้ว ทั้งในเชิงการบริหารจัดการและผลประกอบการที่ดีขึ้นเป็น
ลำดับ ซึ่งบทเรียนจากประเทศไทยนี้จะถูกนำเสนอสู่ที่ประชุมแห่งองค์การสหประชาชาติ เป็นตำราแห่งการ
พัฒนาอย่างยั่งยืนที่เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นตัวอย่างที่ดีสู่การขยายผลในระดับนานาชาติ

นอกจากนั้น นายคาเมายังอธิบายหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไว้อย่างน่าสนใจ โดยเขากล่าวว่า หัวใจ
สำคัญคือหลัก 5 ประการได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้และคุณธรรม และสำหรับคน
ไทยแล้ว คำว่า “พอประมาณ” คือ การไม่ละโมภจนเกินไปซึ่งเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ส่วนคำว่า “มีเหตุผล” หมายถึงการใช้เหตุผลที่ถูกต้องและหนักแน่นก่อนที่จะตัดสินใจทำการใดๆ โดยไม่
ทำลงไปด้วยอารมณ์

ท้ายที่สุด“การมีภูมิคุ้มกัน” คือการมีความรอบคอบ ระมัดระวัง มีความสามารถในการปรับตัวและมีการ
บริหารจัดการความเสี่ยง แต่ทั้งนี้ประชาชนจะต้องเป็น “คนดี” และมี “ความรู้” เป็นพื้นฐาน เพื่อที่จะสามารถ
ประมวลใช้ความ “พอประมาณ” “มีเหตุผล” และสามารถสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ได้

การประชุมกลุ่ม G77 ในครั้งนี้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 2 ในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความ
เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของภาคเอกชนในการส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในฐานะที่ประเทศ
ไทยรับหน้าที่เป็นประธานกลุ่ม เพื่อเป็นการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้ขยายผลในระดับนานาชาติ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาซึ่งกำลังเร่งมองหาแนวทางในการเดินทางพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ของประเทศตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (หน้า 15)
ฉบับวันจันทร์ที่ 20 มิถุนายน 2559

